

УДК 330.341.1

Корольков В.В.¹, Лемешко І.В.²¹ проф. НУ «Запорізька політехніка»² студ. гр. БТЕ-0814м НУ «Запорізька політехніка»

ФОРМУВАННЯ І ОБГРУНТУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Інноваційний розвиток підприємства може бути пов'язаний з оновленням продукції, або з оновленням основних фондів. Також може здійснюватись одночасне оновлення цих складових. Виготовлення продукції завжди пов'язано з технологіями, які базуються на використанні основних фондів. Розглядаючи етапи життєвого циклу будь якої технології можна визначити етапи її розвитку відповідно логістичної кривої, яка визначає зростання обсягів виробництва і ефективності технології, наближення до максимальних можливостей технології і її старіння [1]. Це визначає необхідність періодичного оновлення засвоєних технологій і відповідно проведення інноваційного оновлення підприємства. Підприємства, які не оновлюють технології поступово стають аутсайдерами.

Формування і обґрунтування стратегії інноваційного розвитку будь якого підприємства має базуватись на використанні знань [2]. Рівень технологічного розвитку підприємства визначається формулою інтелектуального капіталу, яким володіє підприємство. Формула інтелектуального капіталу визначає структурний капітал, людський капітал і споживчий капітал. Структурний капітал визначається досягнутим рівнем засвоєних технологій, які забезпечуються наявним обладнанням і можливостями його використання для виготовлення продукції. Людський капітал поєднує знання і вміння, компетенції і кваліфікацію співробітників. Саме накопичений людський капітал підприємства дозволяє ефективно використовувати обладнання для реалізації технологій виробництва.

Інноваційний розвиток підприємства передбачає перехід на нові технології виробництва, які розширюють технологічні можливості підприємства і дозволяють виготовляти інноваційну продукцію.

Для формування і обґрунтування стратегії інноваційного розвитку підприємства необхідним є проведення маркетингових досліджень для визначення орієнтації підприємства на виробництво нової високотехнологічної продукції підвищеного попиту. Визначення продукції є основою для розробки технологій, а також визначення високотехнологічного обладнання для забезпечення потрібних технологій виготовлення продукції. Як нове високотехнологічне обладнання, так і технології потребують нових компетентностей від робітників. Це потребує інвестицій в навчання і формування потрібного людського капіталу.

Отже, обрання стратегії інноваційного оновлення і розвитку підприємства потребує оцінювання існуючого інтелектуального капіталу підприємства та визначення його співвідношення з новою формулою інтелектуального капіталу. Співвідношення цих оцінок дозволяє сформулювати стратегічну програму інноваційного розвитку підприємства, яка передбачає запуск у виробництво нової високотехнологічної продукції, оновлення обладнання і технологій, інвестицій в формування і розвиток людського капіталу для набуття працівниками нових компетентностей і кваліфікації.

Стратегії інноваційного розвитку підприємства можуть визначати наступні варіанти:

- оновлення продукції (розширення асортименту) без оновлення парку обладнання;
- оновлення продукції (розширення асортименту) з оновленням парку обладнання (більш якісного і продуктивного), але без розширення множини технологій підприємства, тобто оновлення обладнання не розширює множину технологій, що засвоєні підприємством;
- оновлення продукції (розширення асортименту) з оновленням парку обладнання з розширенням технологічних можливостей підприємства;
- запуск у виробництво нової високотехнологічної продукції з впровадженням високотехнологічного обладнання;
- повна перебудова і переорієнтація підприємства для випуску принципово нової продукції з використанням нових високоефективних технологій.

Обрання стратегії потребує не тільки маркетингових досліджень. Оцінювання варіантів потребує економічного обґрунтування та аналізу технічних фахівців служби головного інженера, головного технолога і головного механіка підприємства. В залежності від обсягів виробництва і структури підприємства ці функції можуть виконувати і інші технічні працівники.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Корольков В. В. Технологічна домінанта забезпечення розвитку еконо-міки, заснованої на знаннях: еволюція моделі виробничої функції. *Економіка і прогнозування*. 2011. № 1. С. 131-142 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econprog_2011_1_13 (дата звернення 15.10.2025)
2. Корольков В.В., Соріна О. О., Тельчаров Е. А. Управління знаннями при реалізації стратегії інноваційного оновлення підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9529> (дата звернення: 15.10.2025). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.11.71